

Amsterdam VU

Huisarts en hemangioom [Scriptie]. Brans R. 24 pagina's, prijs NLG 5,-.
Literatuuronderzoek.

De diagnostiek door de huisarts bij vaginale afscheiding [Scriptie]. Polderman P. 52 pagina's, prijs NLG 7,50.
Literatuuronderzoek en weergave van HGH-conferenties.

Hypercholesterolemie en de huisarts [Scriptie]. Der Nederlanden R. 46 pagina's, prijs NLG 5,-.
Literatuuronderzoek.

Waarom gaan mensen naar de homeopaath? [Verslag wetenschappelijke stage] Teszler A. 22 pagina's, prijs NLG 5,-.
Kwalitatief onderzoek onder twaalf patiënten.

Te bestellen bij: O. Liem, bibliotheek Huisartsen Instituut VU, telefoon 020-548.4555.

Utrecht

Capita Selecta I. Inleidingen over veel voorkomende onderwerpen in de huisartsgeneeskunde 1989; 200 pagina's, prijs NLG 35,-.
Besprekingen van recente theoretische inzichten ten behoeve van de beroepsopleiding, voorzien van literatuurverwijzingen en didactisch hulpmateriaal.

Gids tevens werkboek bij het co-assistentenschap huisartsgeneeskunde Meeuwisse EThF, Streefkerk JG, Van der Does E, et al. 1989; 95 pagina's, prijs NLG 10,-.
Werkboek met opdrachten voor co-assistenten. In samenwerking met de vakgroepen Huisartsgeneeskunde van Leiden en Rotterdam.

Landelijke stations medisch-technische vaardigheden 1989; 150 pagina's, prijs NLG 15,-.
Zestien vaardigheidstoetsen voorzien van instructies en beoordelingsformulieren. Samengesteld door het SV-IOH.

Externe leerwerkperiode en oriënterende stages in het interimcurriculum van de beroepsopleiding tot huisarts Foolen CHGM, Pollemans M. 1989; 56 pagina's, prijs NLG 10,-.
Ervaringen en evaluatie van deze onderdelen in de beroepsopleiding tot huisarts bij de acht vakgroepen Huisartsgeneeskunde.

Te bestellen bij: Vakgroep Huisartsgeneeskunde, Rijksuniversiteit Utrecht, Bijlhouwerstraat 6, 3511 ZC Utrecht; telefoon 030-331.123.1989.

Conferentie verloskunde eerste lijn

Het Nederlands instituut voor onderzoek van de eerstelijnsgezondheidszorg (Nivel) organiseert op 21 en 22 maart een internationale conferentie over 'Primary Care Obstetrics and Perinatal Health'. Deze conferentie heeft een tweeledig doel: in de eerste plaats het vergelijken van de (eerstelijns)verloskunde en perinatale zorg in verschillende landen (waarbij vooral aandacht zal worden besteed aan de organisatorische aspecten en 'quality assessment'); in de tweede plaats het presenteren van resultaten van wetenschappelijk onderzoek op het terrein van de (eerstelijns)verloskunde en perinatale zorg door onderzoekers uit diverse landen.

Wetenschappelijke onderzoekers die menen een bijdrage te kunnen leveren, worden hierbij uitgenodigd een *abstract* van 400 woorden op te sturen naar het Nivel, t.a.v. Dr. L. Hingstman, Postbus 1568, 3500 BN Utrecht; telefoon 030-319.946, telefax 030-319.290.

Subsidie onderzoek bewegingsapparaat

De Commissie voor Onderzoek van Reuma en Andere Verwante Stoornissen van het Bewegingsapparaat TNO adviseert aan geldgevende instanties over financiële steun aan onderzoeksprojecten. Het onderzoek waarover wordt geadviseerd, is veelal medisch-biologisch van aard, maar kan ook psychosociale, sociaal-medische en paramedische aspecten van de reumazorg betreffen. De Nederlandse Vereniging voor Reumabestrijding stelt hiervoor afzonderlijke subsidie ter beschikking.

Subsidies voor 1991 (en de daartoe benodigde formulieren) kunnen worden aangevraagd bij de Commissie voor Reumaonderzoek TNO, Postbus 124, 2300 AC Leiden; telefoon 071-178.888. Aanvragen moeten worden ingediend vóór 15 augustus 1990.

Querido-stipendium

Doel van het Querido-stipendium is de bevordering van de preventieve gezondheidszorg in Nederland. Voor dit stipendium komen in aanmerking: Nederlandse afgestudeerden in beroepen op het gebied van de preventieve gezondheidszorg,

- die blij hebben gegeven de te ondernemen studie of opleiding met succes te kunnen voltooien;
- van wie in redelijkheid verwacht mag worden dat zij nog geruime tijd via wetenschappelijk werk, onderwijs of anderszins een belangrijke

bijdrage zullen leveren aan de bevordering van de preventieve gezondheidszorg in Nederland;

- die niet via andere kanalen in staat worden gesteld de gewenste studie of opleiding te volgen.

Aanvragen voor het in 1991 te verlenen stipendium moeten voor 1 januari 1991, vergezeld van een curriculum vitae, een studie- of opleidingsprogramma, een begroting en andere relevante gegevens, worden ingediend bij het secretariaat van het Praeventiefonds, Frankenstraat 3, 2582 SC 's Gravenhage. Nadere informatie kan worden verkregen bij A. van Deth, telefoon 070-354.0300.

Erfelijkheidsvoorlichting in Limburg

Een bericht van C. Gerritsma en C. Schrandter-Stumpel.*

Aan 341 personen die in de jaren 1986 en 1987 erfelijkheidsvoorlichting hebben gekregen van de Stichting Klinische Genetica Limburg in Maastricht (SKGL), is gevraagd naar hun ervaringen met (algemene) erfelijkheidsvoorlichting. Aanleiding voor het onderzoek was het gegeven dat veel mensen die wel in aanmerking komen voor erfelijkheidsvoorlichting, zich niet of pas in een (te) laat stadium aanmelden: 15-20 procent van de cliënten is reeds zwanger bij verwijzing. Doel van het onderzoek was om in de toekomst de voorlichting vanuit de SKGL beter te kunnen laten aansluiten bij de wensen en behoeften van de potentiële adviesvragers. Op deze manier zou bereikt kunnen worden dat men zich tijdig bewust wordt van een mogelijk verhoogd risico.

Hoewel de onderzoekspopulatie deze voorlichting al achter de rug had, is toch voor deze groep gekozen, omdat juist deze mensen ervaring hadden met de voorlichting en mogelijk advies konden geven. De vragen in de schriftelijke enquête (respons 80 procent) waren primair gericht op de periode voordat men voor individuele erfelijkheidsvoorlichting bij de SKGL kwam. Geïnterviewd werd wat men aan voorlichting via onder meer de media en (huis)artsen had ontvangen en welke ervaringen men daarmee had. Er bleek vooral behoefte te zijn aan informatie over erfelijkheid, aard en oorzaak van een bepaalde aandoening en over mogelijke herha-

* Drs. C. Gerritsma, destijds studente Gezondheidsvoorlichting en -Opvoeding, Rijksuniversiteit Limburg, Maastricht; Drs. C. Schrandter-Stumpel, klinisch geneticus, Stichting Klinische Genetica Limburg, Postbus 1918, 6201 BX Maastricht.

Correspondentie: C. Schrandter-Stumpel, Stichting Klinische Genetica Limburg.

Commissie Praktijkvoering NHG

lingsrisico's. Teneinde in deze behoefte te voorzien heeft men veelal zelf erfelijkheidsvoorlichting ter sprake gebracht. Meestal was dit bij de huisarts.

Op grond van hun ervaringen met erfelijkheidsvoorlichting verkoos de meerderheid van de respondenten een initieel gesprek met de huisarts en/of de medisch specialist als manier om informatie over erfelijkheid te krijgen. Teneinde in de toekomst potentiële adviesvragers op tijd erfelijkheidsvoorlichting te kunnen geven, blijkt een belangrijke signalerende en verwijzende taak weggelegd voor de huisarts en voor bij erfelijkheidsvoorlichting betrokken medisch specialisten. Het klinisch genetisch centrum, in Limburg de SKGL, kan artsen bij deze taak behulpzaam zijn door het geven van informatie en onderhouden van (telefonisch) contact.

Uitvoeriger informatie en literatuur referenties zijn op aanvraag verkrijgbaar.

Echografie hoofd-halsgebied

Op 4 april 1990 promoveerden de KNO-arts R. Baatenburg de Jong en de radioloog R.J. Rongen aan de Erasmus Universiteit Rotterdam op hun proefschrift 'Ultrasound examination of the head and neck'.

Sinds 1984 wordt in het Academisch Ziekenhuis Dijkzigt in Rotterdam onderzoek gedaan naar de toepassingen van echografie in het hoofd-halsgebied. Uit het proefschrift blijkt dat met echografie uitzaaiingen kunnen worden gevonden die met traditionele technieken als CT-scans of lichamelijk onderzoek vaak worden gemist. Een probleem is dat bij echografie ook veel normale, 'reactieve' klieren worden gevonden. Daarom ontwikkelden de onderzoekers een techniek waarbij onder geleide van het echo-beeld een punctie van een verdachte lymfeklier wordt gedaan. Daardoor behoeven patiënten met een vermoeden op uitzaaiingen niet meer 'voor de zekerheid' te worden bestraald.

Ook bleek echografie van waarde bij het onderzoeken van onbegrepen zwellingen. Zwellingen in de hals zijn meestal reactieve lymfeklieren. Als de zwelling niet verdwijnt, zijn er verschillende mogelijkheden, zoals speekselklierafwijking, aangeboren afwijking en bloedvatafwijking. De echo kan hierin duidelijkheid brengen. Tenslotte is echografie van waarde bij patiënten met een abces in de hals. Echografie maakt het mogelijk deze holtes te vinden. Bovendien kan onder geleide van echografie de abcesholte niet-operatief worden ontlast.

Kort na de oprichting van het NHG in 1956 ontstond – naast de CWO en de CMP – als derde 'NHG-pijler' een werkgroep die zich richtte op praktijkvoeringszaken. Deze werkgroep vormde de basis voor de huidige CPV. Vandaag de dag zijn er weinig huisartsen meer die niet weten van het bestaan van de commissie. Het is echter niet alleen van belang dat de huisarts weet van het bestaan, maar vooral ook dat hij weet wat de CPV als zijn taak beschouwt, op welke terreinen de CPV zich begeeft en op wat voor wijze de CPV te werk gaat. Reden om doel en werkerreinen van de CPV op een rij te zetten.

De Commissie Praktijkvoering stelt zich ten doel een bijdrage te leveren aan het bevorderen van de kwaliteit van de praktijkvoering van de Nederlandse huisarts. Vanuit dit gezichtspunt werkt de commissie op drie velden:

- Richtlijnen: het aangeven van richtlijnen voor de praktijkvoering; binnen dit veld houdt de CPV zich bezig met het schrijven van artikelen over praktijkvoering en met het samenstellen van praktijkvoeringsbrochures, de 'bouwstenen praktijkvoering'.
- Hulpmiddelen: het ontwikkelen, laten vervaardigen en/of introduceren van nieuwe praktijkoutillage en het toetsen en vergelijken hiervan, benevens het vernieuwen, toetsen of vergelijken van reeds bestaande hulpmiddelen.
- Advisering: het geven van advies betreffende praktijkvoeringszaken verdeeld in: centraal advies, gericht op NHG-bestuur en -directie, en perifeer advies, zowel aan individuele huisartsen als aan beroepsorganisaties.

Richtlijnen

De CPV geeft elk jaar een aantal praktijkvoeringsbrochures uit in de serie 'Bouwstenen Praktijkvoering'. Kort geleden verscheen de brochure 'Verbandmiddelen' in eerste druk; binnenkort wordt de brochure 'de Medische registratie' verwacht en vervolgens zullen de brochures 'de Praktijkfolder' en 'Bereikbaarheid/Telecommunicatie' verschijnen.

In samenwerking met het RIVM wordt momenteel gewerkt aan een consensus over 'sterilisatie in de huisartspraktijk'. Leek vorig jaar de autoclaaf een absolute must, zo lijkt de hete luchtsterilisatie binnen de meest recente visie weer plaats te krijgen. De CPV hoopt dit jaar een concept-brochure over desinfectie en sterilisatie te vervaardigen.

Verder zal er gewerkt worden aan de brochures 'cardiografie door de huisarts' en 'het aantonen van bacteriën in de urine'. Overwogen wordt om 'de checklist praktijkvoering' als brochure uit

te geven. De checklist is ontworpen voor het afgelopen NHG-congres om te komen tot een puntsgewijze evaluatie van de praktijkvoering van de huisarts.

In overleg met het NHG-bestuur is besloten dat alle NHG-leden in 1990 de ringband 'Bouwstenen Praktijkvoering' krijgen toegestuurd met daarbij de tot op heden gereedgekomen brochures. Een aantal maal per jaar zullen nieuwe brochures aan de NHG-leden worden toegezonden. Niet-leden kunnen de brochures via het NHG-bureau bestellen.

Medio 1991 zal de eerste 'Bouwstenenringband' vol zijn. Voorbereidingen voor de vervaardiging van een tweede ringband zullen worden getroffen.

Ter bewaking van de kwaliteit van de 'bouwstenen' zal de CPV een structuur opstellen, waarin, analoog aan de procedure bij de NHG-standaarden, toetsing en autorisatie een plaats vinden.

Naast de uitgave van praktijkvoeringsbrochures start de CPV met het uitgeven van een serie patiëntfolders op floppy disk. De opzet is dat de huisarts hiermee zijn eigen patiënteninformatie gaat printen en met zijn tekstverwerkingsprogramma de informatie zo nodig aanpast aan zijn specifieke praktijksituatie.

Hulpmiddelen

De CPV houdt zich bezig met het testen, verbeteren en/of laten vervaardigen van een aantal hulpmiddelen voor in de huisartspraktijk. Bij het verleggen van tweedelijns taken naar de eerste lijn zal ook de outillage moeten worden aangepast. Zo zal bijvoorbeeld, naast de oorspuit, de oortuiziger een onontbeerlijk instrument gaan worden bij de uitbreiding van de KNO-verrichtingen door de huisarts. Een ander voorbeeld is de sterilisatie, die conform kritische richtlijnen dient te worden uitgevoerd. Daarbij hoort moderne apparatuur.

Voor de komende periode staat een aantal hulpmiddelen op het programma.

- De proefexemplaren van de nieuwe, op het laatste NHG-congres gedemonstreerde praktijktas bleken niet van de oersterke kwaliteit die nodig is voor 'het dag-in-dag-uit-door-weer-en-wind gebruik'. De fabrikant is thans doende de noodzakelijke verbeteringen aan te brengen. Tevens is een 'slijtgarantie' van minimaal een jaar bedongen. Gezien de belangstelling van de congressgangers voor de tas, wordt verwacht dat in het komende jaar een groot aantal van deze tassen hun weg naar de huisarts zullen vinden.

- De CPV gaat de waterstraalvacuumpomp herwaarderen (KNO). In twee gezondheidscentra en twee solopraktijken worden verschillende